

Fastan – nu finns tid för frågor om en hållbar livsstil

Det var vattenläcka på vår gata. Som en fontän bröt vattnet fram ur jordens dolda rör och fyllde asfalten, för att sakta frysa till is längs körbanan.

Från våra kranar hördes bara tomma ljud, som en utandning. Jag såg mig omkring i huset. Hur lösa detta? Jag har inte gått någon kurs i överlevnadsteknik. Är det max tre dagar man klarar sig utan dricksvatten? Kommunen lovade en tillfällig dricksvattenvagn på gatan. Vi var tacksamma för det. Toaletten behövde vi kunna gå på. Där krävs hinkvis av vatten. Tur att det fanns snö att smälta! Den kunde vi också tvätta oss i. Hade det varit het sommar, och grundvattnet sinat, hade det varit svårare.

Det blev ett dygns vattenfasta för oss längs gatan. Det var inte en fasta vi valde, för att öva oss i avhållsamhet, enklare livsstil, eftertanke. Den kom till oss, ofrivilligt. En liten händelse, som synliggjorde hur beroende vi är av det som ges oss i vardagen, som rent vatten från vattendrag och vattenverk och arbetare som lagar rörledning, mitt i sin lutherska vardagskallelse.

DET FICK mig att minnas en resa till Madurai i Indien. Flodbädden var tom. I bostadsområdena fanns kranar för många familjer, då ofta utan vatten. På hotellet kunde vi västerlänningar duscha och vi var vana vid. Men det fanns också en liten bytta man kunde välja för att enbart hålla skopor med vatten över sig vid rengöringen. I Indien vet de flesta vad det är att leva med vattenbrist. Vi lever på samma planet, men tar ofta vatten för givet.

Livets ”fastetider”, då vi blir tvungna att ställa oss frågor, kommer ofta oväntat. Sjukdom, att bli lämnad, att bli utan arbete. Eller som nu under coronapandemin, som kan sägas vara en kollektiv, global fastetid. Den har blivit längre än vi kan stå ut med, ändå är vi kvar i den. Många menar att den föregriper det som kommer i och med att klimatet blir varmare, det vill säga nya sätt att leva och tänka. Några kanske

Tankar under fastan

En vattenläcka blev en påminnelse om hur beroende vi är av rent vatten.

FOTO: HASSE HOLMBERG/TT

kan köpa sig fria, men för de flesta av oss känns konsekvenserna i kroppen. De känns i planetens kropp. Det finns inga avlatsbrev som fungerar.

Bonden grubblar över den minskade tillgången på grundvattnet, skogsägaren över granbarkborren, honungsproducenten över bristen på bin, bilproducenterna över batterifrågan. Och konsumenter som du och jag grubblar över vilka varor vi ska välja när vi handlar – och mycket annat. Kyrkan – det är ju vi – ställer fastetidsfrågor. Hur ser det större sambandet ut? Hur hör vi ihop med allt levande? Vad har effekt på vad? Vi rannsakar oss enskilt men behöver också rannsaka oss tillsammans, söka en helhetsyn, där kropp och själ, människa och natur, Gud och skapelse hålls samman. Har sprickorna i kyrkobyggnaden med vattennivåer att göra? Hur förvaltas skogen i vårt pastorat? Hur produceras avokadon jag just köpt?

Vi ser mer nu än för ett år sen,

ser somligt som varit i skymundan. Vi ser att det finns samband mellan virus som löper amok och människans påverkan på planeten. Vi är kallade att lägga örat till jorden. Så är det Guds rop ur skapelsen vi ser och hör i trädets rop, vattnets rop, fiskens rop, den sjukes rop? Är det Kristi medlidande vi erfar? Är det Guds andetag i oss som sätter oss i rörelse?

KANSKE VÄLJER vi trots vår tids komplexa frågor att ta något steg – i församlingar, samhällen och grupper. På flera platser i vår värld har man klimatfasta under kyrkoårets fastetid. Frivilligt väljer man annan transport än bil en vecka, undviker plast en vecka, undviker kött en tredje, minskar elförbrukningen en, undviker att shoppa en vecka. Små steg. Nu är kyrkans kyrkoårsknutna fastetid snart slut, men eftertanken och samtalet behöver fortsätta, beslut behöver tas. Vi rör oss mot stilla veckan och påsk. Finns det ett vete-kornets tecken som vi behöver

FAKTA

Kom med i Pilgrim's walk for future

- **Klimatvandringen** till Glasgow, Pilgrim's walk for future, startar i Vadstena den 18 juli och beräknas vara framme den 30 oktober. Den handlar om att sätta klimatet främst på agendan igen. Den har samma krav som "Fridays for Future" ställer till beslutsfattarna; att hålla den globala temperaturökningen under 1,5°C, följa Parisavtalet, säkerställa klimaträttvisa och lyssna på den bästa för- enade vetenskapen.
- **Vandringen ska** uppmuntra till egen reflektion och mod att ta steg för klimaträttvisa och hållbarhet. Man kan delta på olika sätt, korta och längre sträckor, digitalt eller fysiskt, med förbön och på andra sätt.
- **Se mer på Pilgrimscentrums hemsida:** www.pilgrimscentrum.se

uppmärksamma denna fastetid och påsk? Ropet ”Herre förbarma dig” får vara ett rop för hela planetkroppen. Männe är den Kristusmärkt? Ja, det vill jag tro, men vad betyder det just nu?

KANSKE HJÄLPER pilgrimsrörelsens ledord oss när vi ställer våra frågor. Tre av dem är enkelhet, delande och bekymmerslöshet. Hur kan vi leva enklare på vår planet? Hur kan vi vara bekymmerslösa mitt i allt? Är det genom att dela? Dela med varandra och allt levande, dela med Gud.

Uthållighet hör samman med fastetider, ofrivilliga och frivilliga. Liksom självbesinning, mod och kärlek – också när det gäller vår jord, den som Gud älskar passionerat. Vi får dela den passionen. ”Ty Gud har inte gett oss modlöshetens ande, utan kraftens, kärlekens och självbesinningens” (2 Tim 1:7).

CARINA SUNDBERG
stiftsteolog Linköpings stift